

Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w październiku 2018 r.

29.11.2018 r.
Nr 10/2018

- Na rynku pracy utrzymała się tendencja wzrostowa przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w relacji do analogicznego miesiąca ub. roku (w październiku br. wzrost wyniósł 4,1%).
- Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 3,1% i obniżyła się o 0,1 p.proc. w porównaniu z wrześniem br. oraz o 0,7 p.proc. w stosunku do października ub. roku. Województwo wielkopolskie nadal wyróżnia się najniższą stopą bezrobocia, o 2,6 p.proc. niższą od wskaźnika krajowego.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw utrzymało tendencję wzrostową w skali roku, a wzrost odnotowany w tym miesiącu wyniósł 6,3%.
- Na rynku produktów rolnych w ciągu miesiąca wzrosły ceny skupu zbóż, żywca wołowego i mleka, spadły natomiast ceny ziemniaków oraz żywca wieprzowego i drobiu rzeźnego. Na targowiskach więcej płacono w tym czasie za pszenicę i jęczmień, ale niższe były ceny żyta, owsa, ziemniaków oraz prosiąt na chów. W skali roku wzrosły ceny większości produktów objętych obserwacją, z wyjątkiem żywca wieprzowego i mleka w skupie.
- Pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta (spadek z 6,3 we wrześniu br. do 6,0 w październiku, wobec 8,2 przed rokiem), podobnie jak relacja do targowiskowych cen jęczmienia (spadek z 5,7 do 5,2; w październiku ub. roku 6,8).
- W skupie obserwowano spadek podaży produktów roślinnych tak w stosunku do poprzedniego miesiąca, jak i w skali roku. W relacji do obu okresów porównawczych zwiększyły się natomiast dostawy produktów zwierzęcych, oprócz żywca wołowego, którego skup był nieznacznie mniejszy (o 0,1%) niż przed rokiem.
- Wartość produkcji sprzedanej przemysłu wzrosła o 13,4% (licząc w cenach stałych) w stosunku do września br. i o 10,6% w porównaniu z październikiem ub. roku. W strukturze rodzajowej produkcji dominowały cztery działy specjalizujące się w produkcji: artykułów spożywczych (20,5% wartości produkcji sprzedanej przemysłu całego województwa), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (16,2%), mebli (8,7%) oraz urządzeń elektrycznych (8,1%).
- Odnotowano wzrost wartości produkcji budowlano-montażowej w ujęciu miesięcznym (o 5,1%) i w stosunku rocznym (o 28,8%). Największy udział w wartości produkcji budowlano-montażowej miały przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (44,8%).
- W październiku br. do użytkowania oddano 1880 mieszkań, tj. o 17,2% mniej niż przed rokiem. Nieco mniejsza niż rok wcześniej była też liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto w tym miesiącu (o 11,6%). W porównaniu z październikiem ub. roku wzrosła natomiast liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 80,1%).
- Utrzymała się tendencja wzrostowa wartości sprzedaży detalicznej przedsiębiorstw handlowych i niehandlowych w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku (w październiku br. zanotowano wzrost o 11,1%). W przypadku sprzedaży hurtowej odnotowano wzrost o 15,0% dla jednostek handlowych ogółem i o 13,0% w przedsiębiorstwach handlu hurtowego.
- W okresie styczeń-wrzesień br. przedsiębiorstwa niefinansowe uzyskały lesze wyniki finansowe niż przed rokiem. Mniej korzystnie kształtowały się natomiast podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.
- Przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego w okresie styczeń-wrzesień br. poniosły nakłady inwestycyjne w kwocie o 24,2% wyższej aniżeli przed rokiem. Najwięcej nowych zadań inwestycyjnych rozpoczęto w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, natomiast największą wartość kosztorysową miały inwestycje przedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz przetwórstwo przemysłowe.

Spis treści

Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	7
Ceny detaliczne	9
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	14
Budownictwo mieszkaniowe	17
Rynek wewnętrzny	19
Wyniki finansowe przedsiębiorstw	20
Nakłady inwestycyjne	22
Wybrane dane o województwie wielkopolskim	24

Uwagi ogólne

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów, dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o skupie produktów rolnych, obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych, dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2015 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007. W niniejszym komunikacie zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych; w tablicach i na wykresach skrócone nazwy zostały oznaczone znakiem „Δ”.

Polska klasyfikacja działalności 2007 (PKD 2007)

Skrót	Pełna nazwa
Sekcje	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Działy	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

Objaśnienia znaków umownych

Symbol	Opis
Kreska (–)	zjawisko nie występuje
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji
„W tym”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych
p.proc.	punkt procentowy

Dane charakteryzujące województwo wielkopolskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Poznaniu oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego.

Rynek pracy

W październiku br. w województwie wielkopolskim utrzymała się tendencja wzrostowa przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, obserwowana w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się w stosunku do poziomu notowanego przed rokiem i wciąż pozostaje najniższa w kraju.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. wyniosło 770,8 tys. osób i w porównaniu z poprzednim miesiącem zwiększyło się o 0,4%, a w odniesieniu do października ub. roku wzrosło o 4,1% (przed rokiem obserwowany wzrost był nieco większy i wyniósł 1,6% w skali miesiąca oraz 6,6% w ujęciu rocznym).

Tablica 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	X 2018		I-X 2018	
	w tys.	X 2017=100	w tys.	I-X 2017=100
OGÓŁEM	770,8	104,1	764,5	105,2
w tym:				
Przemysł	342,4	102,4	339,0	102,5
górnictwo i wydobywanie	4,6	98,2	4,6	97,1
przetwórstwo przemysłowe	318,0	102,5	314,8	102,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7,7	98,9	7,7	96,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	12,1	104,5	11,9	102,9
Budownictwo	36,8	100,4	37,4	101,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	238,3	105,2	236,5	107,2
Transport i gospodarka magazynowa	65,3	111,7	64,6	115,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	6,7	107,0	6,7	105,8
Informacja i komunikacja	12,9	107,2	12,5	105,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	7,1	91,6	7,1	92,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^Δ	15,0	106,8	14,7	107,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	34,8	105,1	34,3	106,1

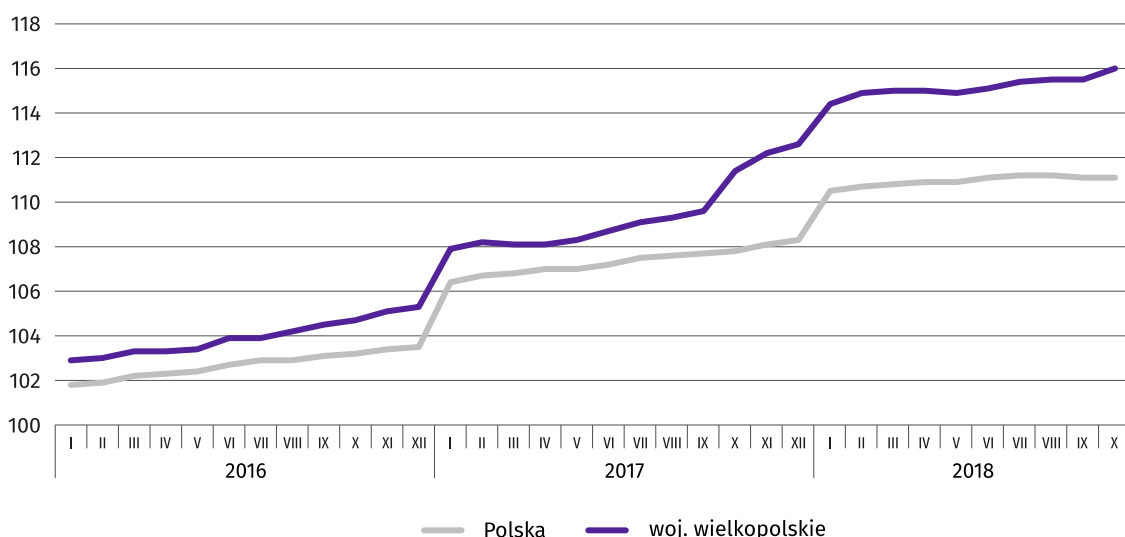
^Δ Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Największy wzrost zatrudnienia, w relacji do analogicznego miesiąca ub. roku, w październiku br. odnotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 11,7%), informacja i komunikacja (o 7,2%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (o 7,0%). Podobnie jak w poprzednich miesiącach, spadek zatrudnienia obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się obsługą rynku nieruchomości (o 8,4%), górnictwem i wydobywaniem (o 1,8%) oraz wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,1%).

W strukturze zatrudnienia w województwie wielkopolskim wciąż dominują dwie sekcje: przetwórstwo przemysłowe (41,3% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (30,9%). Na poziomie działów największym zatrudnieniem wyróżniają się przedsiębiorstwa handlu detalicznego (20,8% ogółu zatrudnionych) i hurtowego (8,8%), jednostki związane z transportem lądowym i rurociągowym (7,0%) oraz podmioty zajmujące się produkcją artykułów spożywczych (6,8%) i mebli (6,2%).

W okresie styczeń–październik br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 764,5 tys. osób i było o 5,2% większe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost zatrudnienia wyniósł 5,4%). Najbardziej przeciętne zatrudnienie zwiększyło się w sekcjach transport i gospodarka magazynowa (o 15,5%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 7,8%), natomiast największy spadek odnotowały przedsiębiorstwa związane z obsługą rynku nieruchomości (o 7,3%).

Wykres 1. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015 = 100)

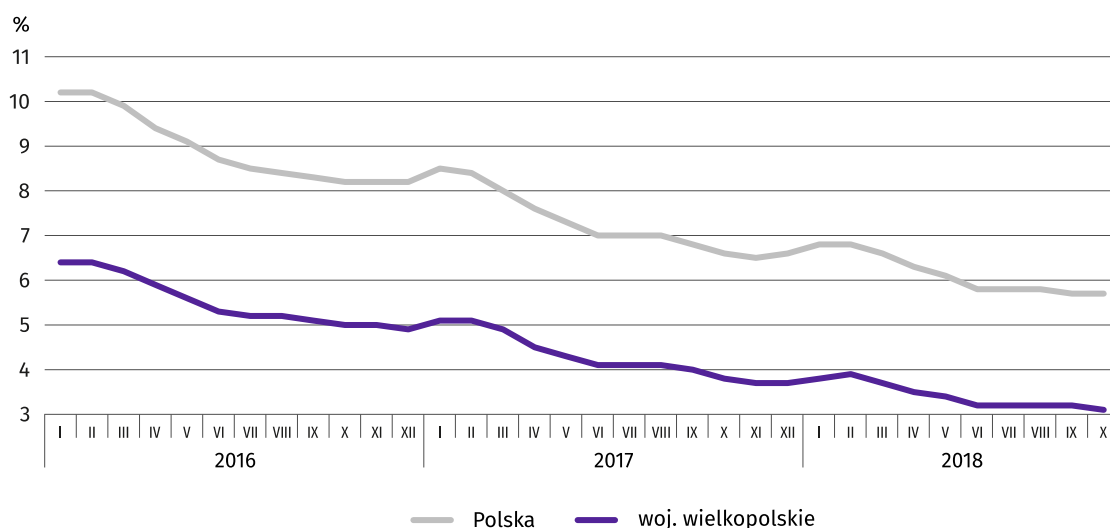
W końcu października br. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 50,1 tys. osób i była o 1,2 tys. (o 2,3%) mniejsza niż w poprzednim miesiącu oraz o 9,6 tys. (o 16,0%) mniejsza niż w październiku ub. roku. Kobiety stanowiły 62,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 61,7%).

Tablica 2. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Wyszczególnienie	2017	2018	
	X	IX	X
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	59,6	51,2	50,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	11,8	10,2	10,1
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	15,4	11,2	11,3
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	3,8	3,2	3,1

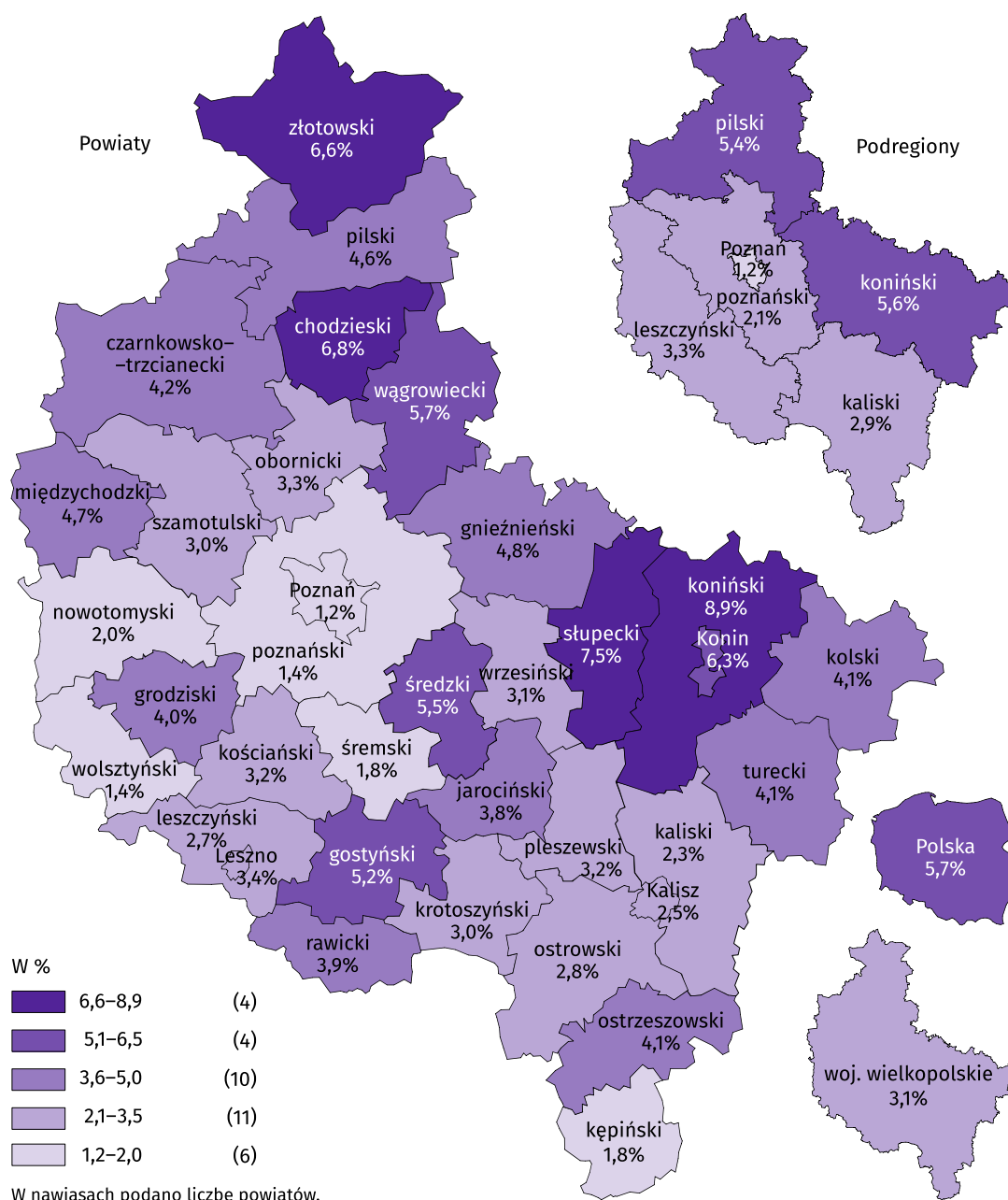
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w końcu miesiąca

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim w końcu października br. wyniosła 3,1% i w porównaniu z wrześniem br. zmniejszyła się o 0,1 p.proc., a w stosunku do października ub. roku obniżyła się o 0,7 p.proc. Stopa bezrobocia pozostała najniższa w kraju, gdzie wskaźnik kształtował się na poziomie 5,7%, podobnie jak przed miesiącem i o 0,9 p.proc. niżej niż przed rokiem.

Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów i podregionów w 2018 r.
Stan w końcu października

Natężenie bezrobocia nie jest jednakowe w całym województwie. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: konieńskim 8,9% wobec 11,0% w październiku ub. roku), stłupeckim (7,5% wobec 7,8%), chodzieskim (6,8% wobec 8,0%) i złotowskim (6,6% wobec 8,2%), a najniższą w Poznaniu (1,2% wobec 1,5%) oraz wolsztyńskim i poznańskim (w obu powiatach 1,4% wobec 1,8% przed rokiem).

W stosunku do października ub. roku stopa bezrobocia obniżyła się w niemal wszystkich powiatach (w 34 z 35), w największym stopniu w kolskim (o 2,4 p.proc.) i konieńskim (o 2,1 p.proc.). W porównaniu z poprzednim miesiącem spadek obserwowano w 23 powiatach (największy w konieńskim – o 0,4 p.proc.), a wzrost w 3 (największy w kościańskim – o 0,2 p.proc.).

W październiku br. **w urzędach pracy zarejestrowano** 10,1 tys. osób bezrobotnych, tj. o 0,5% mniej niż przed miesiącem i o 14,0% mniej niż przed rokiem. Wśród bezrobotnych nowo zarejestrowanych 76,9% stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny (przed rokiem 77,0%). Zmniejszył się udział bezrobotnych dotychczas niepracujących (o 0,7 p.proc. do 12,8%), absolwentów (o 0,5 p.proc. do 12,8%) oraz zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 0,5 p.proc. do 3,9%).

W październiku br. z **ewidencji bezrobotnych wyrejestrowano** 11,3 tys. osób, tj. o 0,8% więcej niż przed miesiącem, ale o 26,4% mniej niż w październiku ub. roku. Z tytułu podjęcia pracy (głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 5,6 tys. osób (przed rokiem 7,2 tys.). Udział osób, które podjęły pracę, w ogólnej liczbie wyrejestrowanych w skali roku wzrósł o 3,0 p.proc. do 49,5%. Zwiększył się udział bezrobotnych wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (o 3,5 p.proc. do 17,5%), rozpoczęcia szkolenia lub stażu u pracodawców (o 2,2 p.proc. do 11,9%) oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,5 p.proc. do 6,3%). Niższy niż przed rokiem był natomiast udział bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych (o 1,2 p.proc. do 0,4%) oraz praw do świadczenia przedemerytalnego (o 0,1 p.proc. do 0,6%).

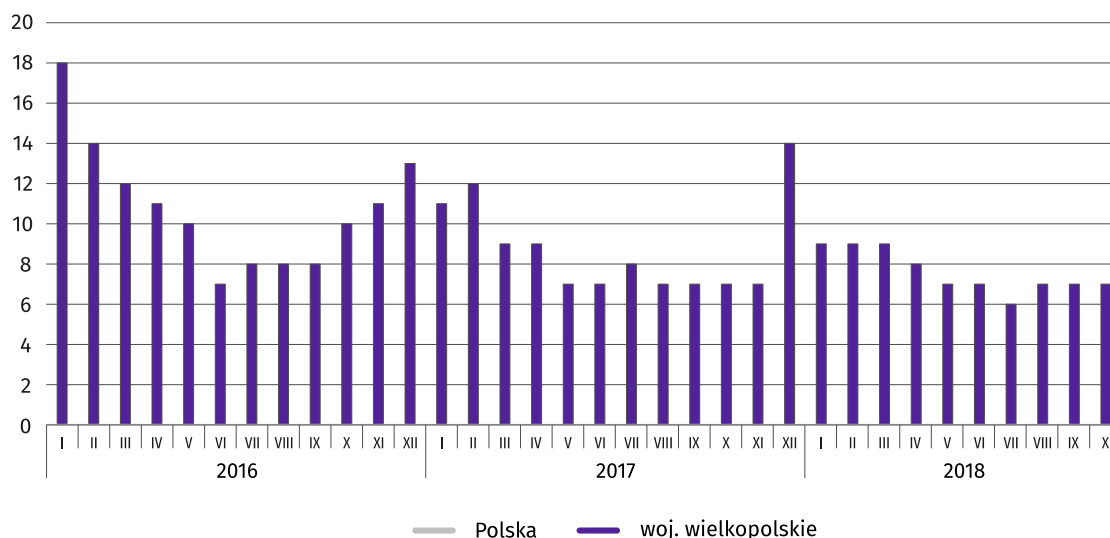
W końcu października br. bez prawa do zasiłku pozostawało 41,3 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł 82,5%, tj. o 1,5 p.proc. mniej niż przed rokiem.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu października br. stanowili 83,1% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 84,8%). Udział długotrwale bezrobotnych, stanowiących najbardziej liczną grupę wśród zarejestrowanych ogółem, w skali roku zmalał o 3,5 p.proc. i wyniósł 44,4%. Zmniejszył się również odsetek bezrobotnych poniżej 30 roku życia (o 0,8 p.proc. do 28,5%, w tym udział osób poniżej 25 roku życia obniżył się o 0,7 p.proc. i wyniósł 14,6%) oraz powyżej 50 roku życia (o 0,2 p.proc. do 25,3%). Na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem pozostał odsetek niepełnosprawnych (7,9%). Zwiększył się natomiast udział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 1,2 p.proc. do 23,7%), osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 0,2 p.proc. do 3,5%) i bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (o 0,1 p.proc. do 0,3%). Liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji w porównaniu z październikiem ub. roku obniżyła się we wszystkich kategoriach. Największy spadek dotyczył liczby długotrwale bezrobotnych (o 22,2%) i bezrobotnych poniżej 30 roku życia (o 18,3%, w tym osób poniżej 25 roku życia – o 19,6%).

W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 9,0 tys. **ofert pracy**, tj. o 0,6 tys. mniej niż przed miesiącem i o 1,8 tys. mniej niż przed rokiem. W końcu miesiąca na 1 ofertę zatrudnienia przypadało 7 bezrobotnych, podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem.

Wykres 4. Bezrobotni na 1 ofertę pracy

Stan w końcu miesiąca

W okresie styczeń–październik br. wydatki Funduszu Pracy wyniosły łącznie 304,4 mln zł, w tym na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych wydatkowano 94,1 mln zł, tj. 30,9%, a na realizację programu promocji zatrudnienia 193,0 mln zł, tj. 63,4%.

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu października br. 14 zakładów pracy zapowiedziało zwolnienie w najbliższym czasie 2,5 tys. pracowników (przed rokiem odpowiednio 21 zakładów, 2,1 tys. pracowników).

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w październiku br. ukształtowało się na poziomie 4477,73 zł, tj. o 2,1% wyżej niż we wrześniu br. i o 6,3% wyżej niż przed rokiem (w październiku ub. roku wzrost wynagrodzenia wyniósł 2,4% w ujęciu miesięcznym i 8,2% w skali roku).

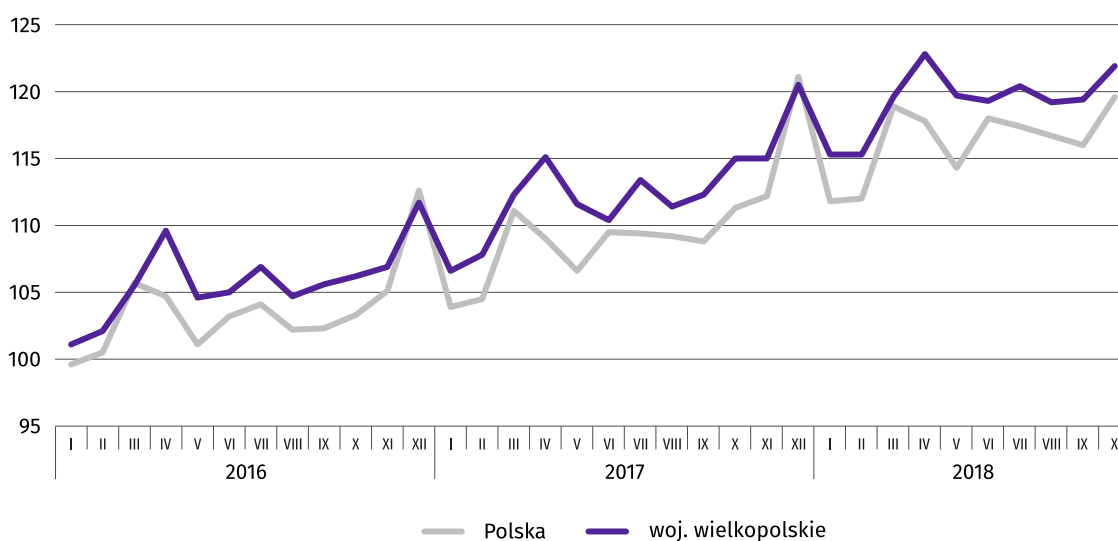
Tablica 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	X 2018		I-X 2018	
	w zł	X 2017=100	w zł	I-X 2017=100
OGÓŁEM	4477,73	106,3	4402,82	106,8
w tym:				
Przemysł	4749,34	107,1	4671,74	107,7
górnictwo i wydobywanie	5923,20	104,6	5827,74	109,3
przetwórstwo przemysłowe	4691,91	107,8	4604,28	108,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6907,08	98,6	7325,95	105,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4441,83	102,0	4300,55	105,8
Budownictwo	5120,34	108,7	4872,23	109,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3978,17	107,2	3966,39	106,7
Transport i gospodarka magazynowa	4071,43	93,5	3953,32	99,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3250,41	109,4	3249,95	112,5
Informacja i komunikacja	7432,06	112,7	7374,05	110,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5035,49	100,6	4789,07	99,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	6030,26	109,4	5990,08	110,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3406,25	107,7	3379,29	109,4

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

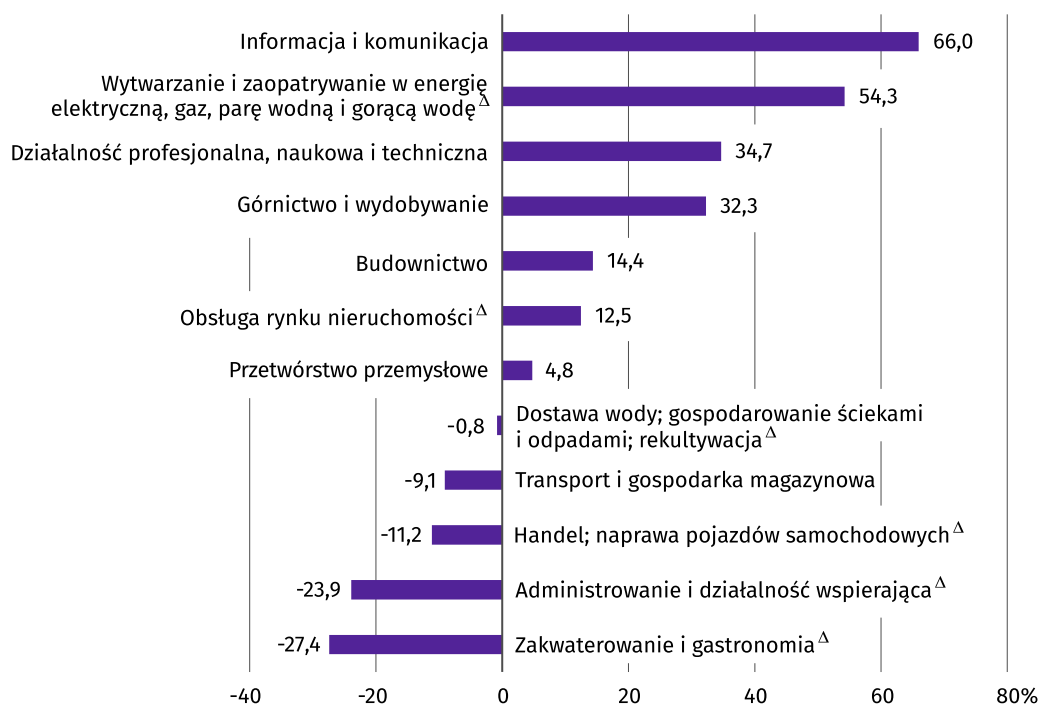
W porównaniu z październikiem ub. roku wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obserwowano w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, z tego największy w informacji i komunikacji (o 12,7%), a ponadto w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie zakwaterowania i gastronomii oraz działalność profesjonalną, naukową i techniczną (w obu sekcjach o 9,4%). Spadek przeciętnego wynagrodzenia odnotowały jedynie przedsiębiorstwa z sekcji transport i gospodarka magazynowa (o 6,5%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,4%).

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015 = 100)

Najwyższe wynagrodzenie w październiku br. otrzymali zatrudnieni w sekcjach: informacja i komunikacja (o 66,0% wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 54,3% wyższe od średniej), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 34,7% wyższe od średniej) oraz górnictwo i wydobywanie (o 32,3% wyższe od średniej). Ciągłe najniższy pozostaje poziom miesięcznego wynagrodzenia w jednostkach zakwaterowania i gastronomii (o 27,4% poniżej przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw), a także administrowania i działalności wspierającej (o 23,9% niższe od średniej).

Wykres 6. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w październiku 2018 r.

W okresie styczeń–październik br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 4402,82 zł, tj. o 6,8% więcej niż przed rokiem (w okresie styczeń–październik ub. roku roczny wzrost wynagrodzeń był podobny i wyniósł 6,8%). Przeciętne wynagrodzenia zwiększyły się we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, z wyjątkiem obsługi rynku nieruchomości (gdzie odnotowano spadek o 0,5%) oraz transportu i gospodarki magazynowej (o 0,2%). Największy wzrost wynagrodzeń obserwowano natomiast w jednostkach związanych z zakwaterowaniem i gastronomią (o 12,5%), a także działalnością profesjonalną, naukową i techniczną oraz informacją i komunikacją (o 10,2%).

Ceny detaliczne

W III kwartale br. **cenę towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie wielkopolskim w skali roku zwiększyły się o 2,2% (w kraju 2,0%). W analogicznym kwartale ub. roku wzrost cen wyniósł 2,1% (w kraju 1,9%).

W kolejnych kwartałach br. obserwowano zwiększenie dynamiki cen. W porównaniu z poprzednim kwartałem najbardziej przyspieszyło tempo wzrostu cen towarów i usług w zakresie transportu. Szybciej rosły też ceny towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą. Zmniejszyła się natomiast dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych, a spadek cen odzieży i obuwia był słabszy niż w poprzednim kwartale.

Tablica 4. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Wyszczególnienie	2017		2018	
	II kw.	III kw.	II kw.	III kw.
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
OGÓŁEM	102,0	102,1	101,9	102,2
w tym:				
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,3	104,5	103,4	102,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,5	100,6	101,5	102,1
Odzież i obuwie	95,4	95,3	96,7	97,2
Mieszkanie	102,0	102,1	101,7	102,1
Zdrowie	100,7	101,1	101,5	101,7
Transport	104,9	101,3	106,6	111,2
Rekreacja i kultura	102,3	102,2	101,8	102,5
Edukacja	100,2	100,5	101,9	102,4

W stosunku do III kwartału ub. roku największy wzrost cen zaobserwowano w grupach: transport (o 11,2%), rekreacja i kultura (o 2,5%), edukacja (o 2,4%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (o 2,2%). Spadek cen dotyczył jedynie odzieży i obuwia (o 2,8%).

Ceny detaliczne większości towarów żywnościowych objętych badaniem w październiku br. były wyższe niż przed rokiem.

Z grupy „pieczywo i produkty zbożowe” najbardziej wzrosła cena mąki pszennej (o 15,7%), chleba pszenno-żytniego (o 10,9%) i bułki pszennej (o 10,6%). W mniejszym stopniu podrożała kasza jęczmienna i ryż (o 1,1%).

W grupie „mięso i wędliny” wyższa niż przed rokiem była cena mięsa wołowego bez kości – z udźca (o 6,0%) oraz wieprzowego bez kości – schab środkowy (o 1,9%). Cena mięsa wołowego z kością – rostbef obniżyła się o 0,4%. Wśród badanych wędlin droższa była kielbasa wędzona (o 6,4%), szynka wieprzowa gotowana (o 2,8%) i kielbasa suszona (o 1,2%). Cena kurcząt patroszonych była o 3,4% wyższa niż w październiku ub. roku. Filety z morskoka mrożonego podrożały o 3,8%.

W grupie „mleko, sery i jaja” w skali roku najbardziej podrożały jaja kurze świeże (o 24,5%). Wzrosły również ceny: sera twarogowego półtłustego (o 2,3%), śmietany o zawartości tłuszczu 18% (o 1,7%) oraz mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 2-2,5% (o 0,4%). Potaniało natomiast mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane (o 1,8%) i ser dojrzewający (o 1,6%).

Wykres 7. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych w październiku 2018 r.
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

W grupie „oleje i pozostałe tłuszcze” podrożał olej rzepakowy produkcji krajowej (o 0,7%), natomiast tańsze były masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 2,8%) i margaryna (o 1,5%).

W grupie badanych warzyw i owoców najbardziej wzrosły ceny: cebuli (o 31,5%), marchwi (o 22,3%) i ziemniaków (o 21,7%). Podrożały również cytryny (o 3,8%). Mniej należało zapłacić za jabłka (o 28,5%) i pomarańcze (o 12,1%).

Z pozostałych towarów żywnościowych objętych badaniem droższe w ujęciu rocznym okazały się m.in. sok jabłkowy (o 8,4%), kawa naturalna mielona (o 6,0%) i herbata czarna, liściasta (o 3,9%), tańszy był natomiast cukier biały kryształ (o 29,6%).

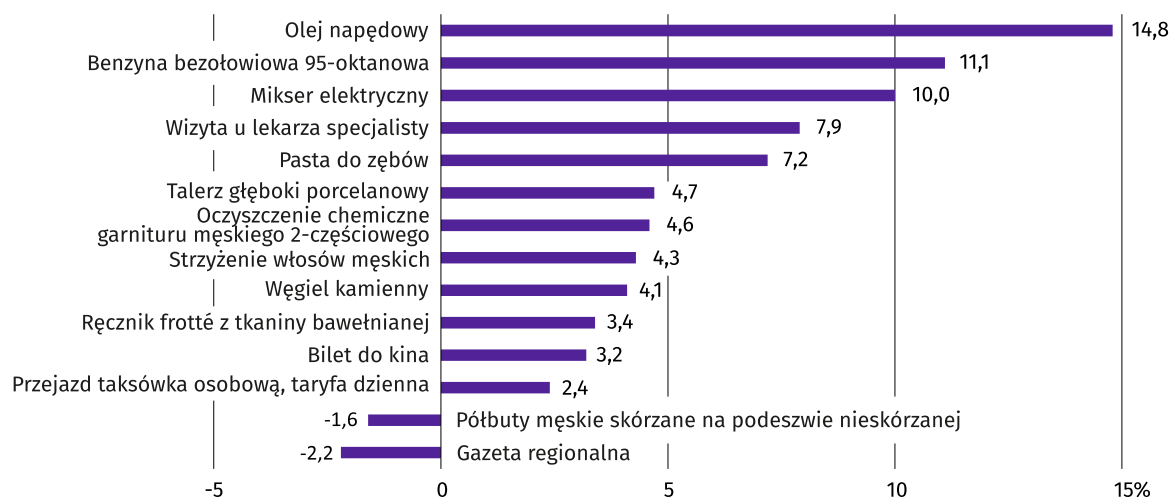
W październiku br. ceny większości wybranych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych wzrosły w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku.

Wśród towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania podniesiono opłaty za zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej (o 2,1%) oraz za ciepłą wodę (o 1,7%). Nie zmieniła się cena za wywóz śmieci (segregowanych i niesegregowanych) w budynkach wielorodzinnych. Za węgiel kamienny płacono o 4,1% więcej niż przed rokiem, a za centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych o 1,1% więcej.

W październiku br. wśród cen dóbr i usług związanych z transportem w skali roku więcej płacono za olej napędowy (o 14,8%) i benzynę silnikową bezołowiową 95-oktanową (o 11,1%). Cena biletu jednorazowego normalnego na przejazd autobusem miejskim była wyższa niż przed rokiem (o 1,0%). Droższy był też przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna (o 2,4%).

Wyższe były opłaty związane ze zdrowiem. Cena wizyty u lekarza specjalisty w skali roku zwiększyła się o 7,9%. W grupie towarów i usług z zakresu rekreacji i kultury bilet do kina podrożał o 3,2%, ale gazeta regionalna była tańsza o 2,2%.

Wykres 8. Zmiany cen detalicznych wybranych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w październiku 2018 r.
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Wśród pozostałych artykułów nieżywnościowych wzrost cen dotyczył m.in. miksera elektrycznego (o 10,0%) i pasty do zębów (o 7,2%). Natomiast mniej należało zapłacić m.in. za półbuty męskie skórzane na podeszwie nieskórzanej (o 1,6%) i kuchnię mikrofalową (o 1,4%).

Rolnictwo

W październiku br. średnia¹ temperatura powietrza na obszarze województwa wielkopolskiego wyniosła +10,7°C, co oznacza, że była o 0,1°C wyższa od notowanej w październiku ub. roku i o 2,2°C wyższa od normy z lat 1971–2000. Zarówno temperaturę najwyższą, jak i najniższą zanotowano w stacji hydrologiczno-meteorologicznej IMGW w Lesznie (temperatura maksymalna wyniosła tam +24,1°C, a minimalna -2,6°C). Przygruntowe przymrozki odnotowano we wszystkich stacjach, przy czym temperatura wahała się od -5,2°C w Lesznie do -0,2°C w Kaliszu, a liczba dni z temperaturą przy gruncie poniżej 0°C wahała się od 1 w Kaliszu, do 5 w Kole i Lesznie. Średnia suma opadów atmosferycznych w październiku br. wyniosła 32,8 mm i stanowiła 90,8% wieloletniej normy opadowej. Choć liczba dni z opadami w wielkopolskich stacjach hydrologiczno-meteorologicznych była podobna (8–9 dni), to wielkość opadów na obszarze województwa była znacznie bardziej zróżnicowana; w Kole i Kaliszu odnotowano przekroczenie normy opadowej, odpowiednio o 25,0% i o 13,0%, podczas gdy w Pile opady stanowiły tylko 56,0%, a w Poznaniu 67,0% normy wieloletniej.

Bardzo ciepła i sucha pogoda utrzymywała się do końca II dekady października, później przyszło ochłodzenie, pojawiły się również opady deszczu, a miejscami deszczu ze śniegiem. Długo oczekiwane opady wpłynęły na poprawę warunków wilgotnościowych w glebie, zwłaszcza w wierzchniej warstwie. W takich warunkach wcześniej wysiane oziminy spowolniły rozwój, a siane później mogły osiągnąć właściwą fazę rozwojową na okres zimowego spoczynku. W najlepszej kondycji były zboża ozime wysiane do 15 września, natomiast wysiane później, tj. na stanowiskach po burakach i kukurydzy, weszły dopiero w fazę szpilkowania. Wysokie temperatury w początkowym okresie rozwoju sprzyjały rozwojowi mączniaka prawdziwego, a miejscami masowo pojawiły się mszyce. Zasiwy rzepaku po nierównomiernych wschodach wyrównały się, rośliny osiągnęły fazę od 6 do 8 liścia. Niektóre plantacje, ze względu na słabe wschody, zostały zaorane i obsiane pszenicą ozimą. Bez przeszkód przebiegało odchwaszczanie rzepaku oraz zwalczanie suchej zgnilizny kapustnych, która pojawiła się szczególnie na zbyt wyrośniętych plantacjach. Do końca miesiąca wykopano ziemniaki oraz okopowe pastewne. Zebrano również kukurydzę na ziarno, która w tym roku była bardzo sucha. Według szacunków zebrano około 75% buraków cukrowych, które dzięki wyjątkowo ciepłej pogodzie nagromadziły więcej cukru niż w poprzednich latach.

W porównaniu z poprzednim miesiącem w październiku br. w skupie podrożały zboża, żywiec wołowy i mleko, spadły natomiast ceny ziemniaków oraz żywca wieprzowego i drobiu rzeźnego. Na targowiskach więcej płacono w tym czasie za pszenicę i jęczmień, ale niższe były ceny żyta, owsa, ziemniaków oraz prosiąt na chów. W odniesieniu do października ub. roku na obu rynkach zanotowano wzrost cen niemal wszystkich produktów objętych obserwacją, z wyjątkiem żywca wieprzowego i mleka w skupie.

¹ Przeciętne wartości temperatur i opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z pięciu stacji hydrologiczno-meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Kaliszu, Kole, Lesznie, Pile i Poznaniu.

Tablica 5. Skup^a zbóż

Wyszczególnienie	VII-X 2018		X 2018		
	w tys. t	VII-X 2017 =100	w tys. t	X 2017=100	IX 2018=100
Ziarno zbóż podstawowych ^b	384,6	65,8	57,0	55,4	75,6
w tym:					
pszenica	222,0	60,5	39,1	53,1	84,4
żyto	52,1	72,8	7,0	78,2	74,5

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto; łącznie z mieszankami zbożowymi; bez ziarna siewnego.

W okresie od lipca do października br. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego) od producentów z terenu województwa wielkopolskiego wyniósł łącznie 384,6 tys. ton, tj. o 34,2% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Podaż **pszenicy** w skali roku zmniejszyła się o 39,5%, natomiast dostawy **żyta** były mniejsze o 27,2%.

W październiku br. skup zbóż podstawowych wyniósł łącznie 57,0 tys. ton, tj. o 24,4% mniej niż we wrześniu br. i o 44,6% mniej niż przed rokiem. Podaż pszenicy w ujęciu miesięcznym zmniejszyła się o 15,6%, a w skali roku spadła o 46,9%, natomiast dostawy żyta obniżyły się odpowiednio o 25,5% i o 21,8%.

Tablica 6. Skup^a podstawowych produktów zwierzęcych

Wyszczególnienie	I-X 2018		X 2018		
	w tys. t	I-X 2017=100	w tys. t	X 2017=100	IX 2018=100
Żywiec rzeźny ^b	777,7	105,7	75,1	108,9	113,1
w tym:					
wołowy (z cielęcym)	74,7	97,5	6,6	99,9	108,3
wieprzowy	340,9	103,7	30,4	113,2	119,0
drobiowy	362,0	109,5	38,1	107,3	109,6
Mleko ^c	1482,9	102,4	139,5	101,0	101,1

a W okresie VII-X bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami), w wadze poubojowej ciepłej; wskaźniki dynamiki podano w warunkach porównywalnych, tj. po zmianie – od stycznia 2018 r. – wskaźników przeliczeniowych. c W mln litrów.

Od początku roku producenci z województwa wielkopolskiego dostarczyli do **skupu** łącznie 777,7 tys. ton **żywca rzeźnego** (w wadze poubojowej ciepłej), tj. o 5,7% więcej niż w okresie styczeń–październik ub. roku. Skup **żywca drobiowego** w ciągu roku zwiększył się o 9,5%, dostawy **żywca wieprzowego** wzrosły o 3,7%, natomiast podaż **żywca wołowego** zmniejszyła się o 2,5%.

W październiku br. do skupu trafiło 75,1 tys. ton żywca rzeźnego, tj. o 13,1% więcej niż we wrześniu br. i o 8,9% więcej niż przed rokiem. Skup żywca wieprzowego był o 19,0% większy od notowanego przed miesiącem i o 13,2% większy od uzyskanego w październiku ub. roku. Dostawy drobiu rzeźnego w ujęciu miesięcznym zwiększyły się o 9,6%, a w skali roku wzrosły o 7,3%. W przypadku żywca wołowego zanotowano wzrost podaży – o 8,3% – w relacji do poprzedniego miesiąca i jednocześnie niewielki spadek – o 0,1% – w odniesieniu do października ub. roku.

W październiku br. za **ziarno zbóż podstawowych w skupie** płacono średnio 79,28 zł za 1 dt, tj. o 1,9% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 26,2% więcej niż przed rokiem. **Cena skupu 1 dt pszenicy** wyniosła 82,09 zł i była o 0,8% wyższa od notowanej przed miesiącem, a w odniesieniu do października ub. roku wyższa o 26,4%. Na **targowiskach cena 1 dt pszenicy** kształtowała się w tym czasie na poziomie 92,90 zł, tj. o 2,7% wyżej niż przed miesiącem i o 16,3% wyżej aniżeli przed rokiem.

Cena 1 dt **żyta w skupie** w październiku br. wyniosła 71,36 zł, tj. o 2,6% więcej niż we wrześniu br. i o 28,8% więcej niż w październiku ub. roku. Na **targowiskach za 1 dt żyta** płacono 75,00 zł, tj. o 1,1% mniej niż w poprzednim miesiącu, ale o 26,9% więcej niż przed rokiem.

Za **1 dt jęczmienia w obrocie targowiskowym** w październiku br. płacono 86,94 zł, tj. o 3,8% więcej niż przed miesiącem i o 20,7% więcej niż przed rokiem. Cena **targowiskowa owsa** ukształtowała się w tym czasie na poziomie 78,48 zł za 1 dt, tj. o 2,3% niżej aniżeli we wrześniu br., ale o 11,9% wyżej niż w październiku ub. roku.

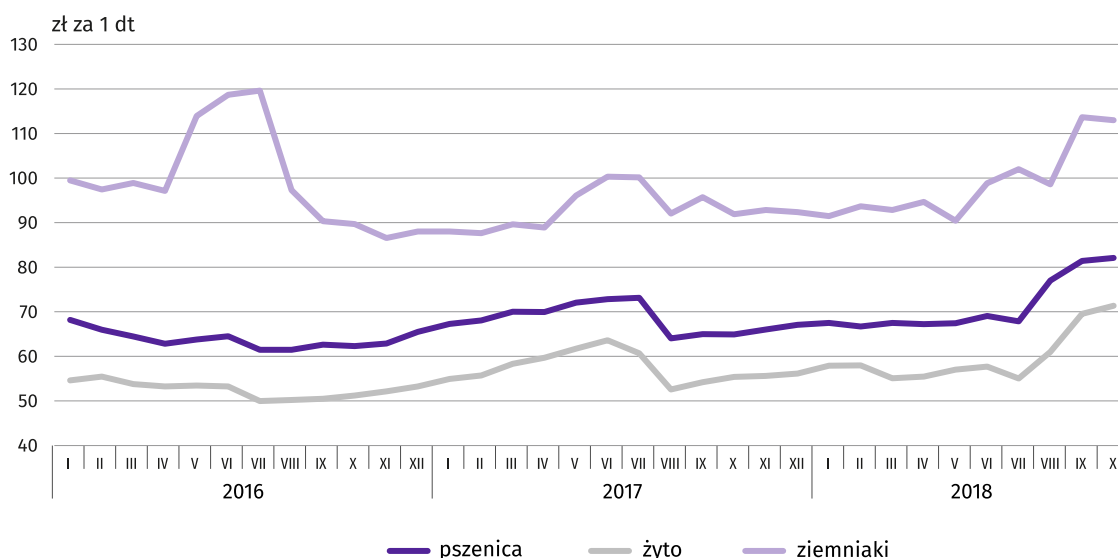
Tablica 7. Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych

Wyszczególnienie	W skupie					Na targowiskach				
	X 2018			I-X 2018		X 2018			I-X 2018	
	w zł	X 2017= =100	IX 2018= =100	w zł	I-X 2017= =100	w zł	X 2017= =100	IX 2018= =100	w zł	I-X 2017= =100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	82,09	126,4	100,8	71,14	105,7	92,90	116,3	102,7	84,89	105,6
żyto	71,36	128,8	102,6	51,65	93,0	75,00	126,9	98,9	68,92	108,9
Ziemniaki ^b za 1 dt	33,52	126,3	92,0	47,95	111,2	112,99	123,0	99,4	98,92	106,3
Żywiec rzeźny za 1 kg:										
bydło (bez cieląt)	6,77	101,5	101,2	6,68	104,3	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	4,51	92,7	94,7	4,61	88,6	.	x	x	.	x
drób	3,94	101,0	96,8	3,71	102,2	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	154,00	100,4	99,4	152,77	95,5
Mleko za 1 hl	134,81	92,5	103,1	131,28	97,5	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne późne.

Przeciętna cena **ziemniaków jadalnych późnych na targowiskach** w październiku br. wyniosła 112,99 zł za 1 dt i była o 0,6% niższa od notowanej przed miesiącem, ale o 23,0% przewyższała cenę uzyskaną przed rokiem. Średnia **cena ziemniaków w skupie** kształtowała się w tym czasie na poziomie 33,52 zł za 1 dt i w stosunku do ceny z września br. obniżyła się o 8,0%, natomiast w odniesieniu do ceny uzyskanej w październiku ub. roku wzrosła o 26,3%.

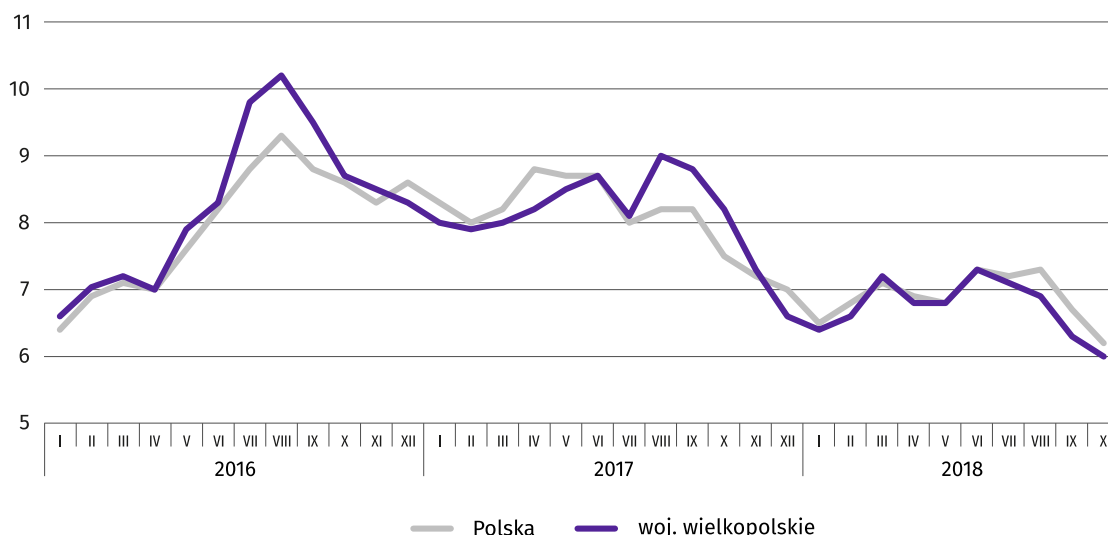
Wykres 9. Przeciętne ceny skupu zbóż i targowiskowe ceny ziemniaków

Cena 1 kg **żywca wołowego w skupie** w październiku br. ukształtowała się na poziomie 6,77 zł, tj. o 1,2% wyżej niż przed miesiącem i o 1,5% wyżej niż przed rokiem. Cena **żywca drobiowego**, która w październiku br. wyniosła 3,94 zł za 1 kg, w ciągu miesiąca obniżyła się o 3,2%, natomiast w skali roku zwiększyła się o 1,0%. Za 1 kg **żywca wieprzowego** płacono w tym czasie 4,51 zł, co oznacza spadek ceny zarówno w ujęciu miesięcznym – o 5,3%, jak i w stosunku rocznym – o 7,3%.

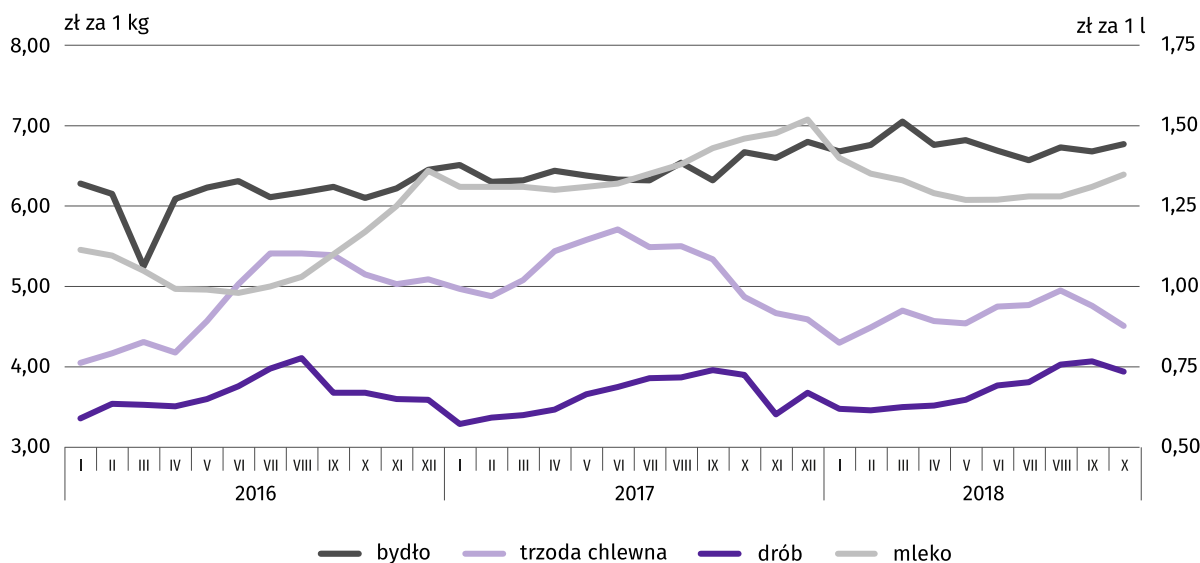
W październiku br. w dalszym ciągu utrzymywała się niska opłacalność tuczu świń. **Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta** wyniosła 6,0 (wobec 6,3 we wrześniu br. i 8,2 przed rokiem), natomiast **relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia** osiągnęła wartość 5,2 (wobec odpowiednio 5,7 i 6,8).

Wykres 10. Relacja przeciętnych cen skupu żywca wieprzowego do przeciętnych cen żyta na targowiskach

Skup mleka w województwie wielkopolskim w październiku br. kształtował się na poziomie 139,5 mln litrów, tj. o 1,1% wyżej niż przed miesiącem i o 1,0% wyżej niż przed rokiem. **Cena uzyskana w skupie** za 1 hl tego produktu wyniosła 134,81 zł i była o 3,1% wyższa od notowanej we wrześniu br., ale obniżyła się o 7,5% w stosunku do ceny ubiegłorocznej.

Wykres 11. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego i mleka

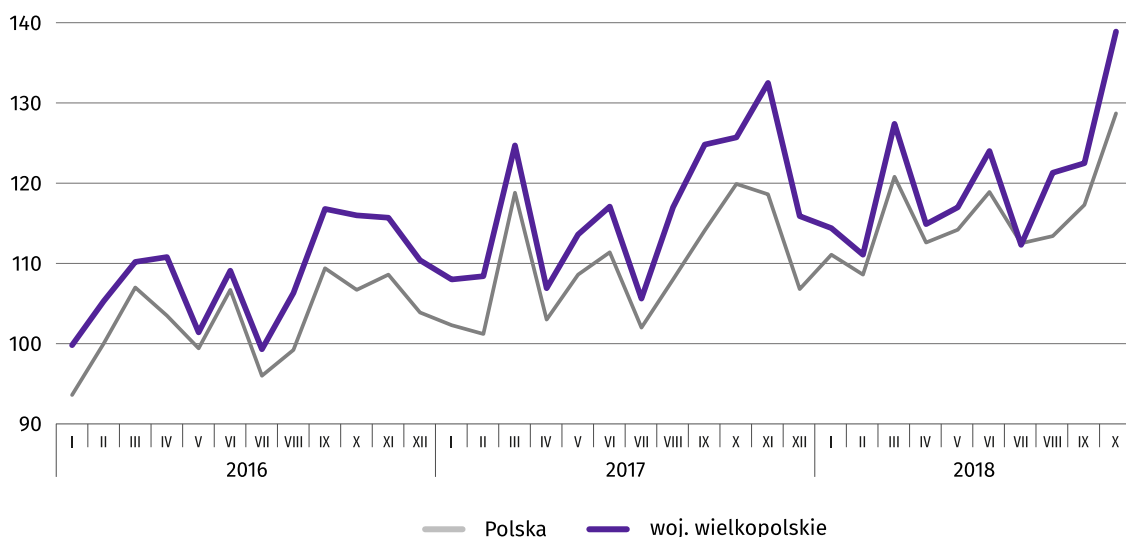

Średnia **cena prosiąt na chów w obrocie targowiskowym** w październiku br. wyniosła 154,00 zł za sztukę i w porównaniu z poprzednim miesiącem obniżyła się o 0,6%, natomiast stosunku do ceny z października ub. roku wzrosła o 0,4%.

Przemysł i budownictwo

W październiku br. wartość **produkcji sprzedanej przemysłu** w województwie wielkopolskim wyniosła 16973,4 mln zł (w cenach bieżących). Licząc w cenach stałych (za które przyjęto średnie ceny bieżące 2015 r.), oznacza to wzrost sprzedaży o 13,4% w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 10,6% w relacji do października ub. roku (przed rokiem wzrost sprzedaży wyniósł 0,7% w ujęciu miesięcznym i 8,1% w stosunku rocznym).

Wykres 12. Produkcja sprzedana przemysłu
(ceny stałe; przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W porównaniu z październikiem ub. roku wzrost sprzedaży produkcji zanotowały przedsiębiorstwa zajmujące się dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 13,5%) oraz przetwórstwem przemysłowym (o 11,2%). W górnictwie i wydobywaniu wartość sprzedaży w ciągu roku zmniejszyła się o 7,1%, a w przedsiębiorstwach związanych z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodą obniżyła się o 7,0%.

Na niższym poziomie klasyfikacji PKD wzrost wartości sprzedaży odnotowały 24 spośród 32 działów przemysłu, w tym prowadzące działalność w zakresie produkcji: pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 50,1%), maszyn i urządzeń (o 17,3%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 17,1%), mebli (o 15,2%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 13,2%), artykułów spożywczych (o 12,6%), wyrobów z metali (o 12,5%), urządzeń elektrycznych (o 9,0%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,5%), produkcji: papieru i wyrobów z papieru (o 3,3%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 2,1%). Spadek sprzedaży dotyczył m.in. produkcji napojów (o 9,5%).

Tablica 8. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) i jej struktura (w cenach bieżących)

Wyszczególnienie	X 2018	I-X 2018	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
OGÓŁEM	110,6	104,4	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	111,2	104,8	94,6
w tym produkcja:			
artykułów spożywczych	112,6	102,5	19,4
napojów	90,5	101,2	3,4
wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	117,1	110,4	3,4
papieru i wyrobów z papieru	103,3	104,6	4,4
chemikaliów i wyrobów chemicznych	108,5	107,1	2,6
wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	102,1	104,8	6,8
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	113,2	114,6	3,3
wyrobów z metali ^Δ	112,5	117,6	6,4
urządzeń elektrycznych	109,0	104,2	7,1
maszyn i urządzeń ^Δ	117,3	107,6	3,2
pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	150,1	108,9	15,5
mebli	115,2	112,2	8,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	93,0	94,4	2,6

W październiku br. w działalności przemysłowej przedsiębiorstw dominowały cztery działy specjalizujące się w produkcji: artykułów spożywczych (20,5% wartości produkcji sprzedanej przemysłu całego województwa, wobec 19,3% we wrześniu br. i 20,4% w październiku ub. roku), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (16,2% wobec 16,4% przed miesiącem i 12,1% przed rokiem), mebli (8,7%, tak samo jak przed rokiem i wobec 8,5% we wrześniu br.) oraz urządzeń elektrycznych (8,1% wobec 7,8% przed miesiącem i 8,5% w październiku ub. roku).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej przeliczoną na 1 zatrudnionego, w październiku br. wyniosła 49,6 tys. zł (w cenach bieżących), tj. o 8,0% więcej (w cenach stałych) niż przed rokiem, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 2,4% i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 7,1%.

Od początku roku wartość produkcji sprzedanej przemysłu wyniosła 144742,1 mln zł (w cenach bieżących) i była o 4,4% (w cenach stałych) większa niż w okresie styczeń–październik ub. roku (przed rokiem wzrost sprzedaży wyniósł 7,2%). Wzrost wartości odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 7,4%) oraz przetwórstwem przemysłowym (o 4,8%). Spadek produkcji dotyczył górnictwa i wydobywania (o 11,5%) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,6%).

Produkcja sprzedana przemysłu przeliczona na 1 zatrudnionego w okresie styczeń–październik br. wyniosła 427,0 tys. zł (w cenach bieżących) i w ciągu roku zwiększyła się o 1,8% (w cenach stałych), przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 2,5% i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 7,7%.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** w województwie wielkopolskim w październiku br. wyniosła 2580,9 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 8,3% więcej niż przed miesiącem i o 57,7% więcej niż przed rokiem. W październiku ub. roku odnotowano spadek wartości sprzedaży w skali miesiąca (o 9,9%) i jednocześnie jej wzrost w ujęciu rocznym (o 16,7%).

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w tej sekcji, w październiku br. kształtowała się na poziomie 70,2 tys. zł, tj. o 9,4% wyżej niż przed miesiącem i o 57,1% wyżej niż przed rokiem. Przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach budowlanych zmniejszyło się o 0,9% w stosunku do września br., ale wzrosło o 0,4% w relacji do października ub. roku. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tej sekcji zwiększyło się o 4,8% w skali miesiąca i o 8,7 w porównaniu z październikiem ub. roku.

Wartość **produkcji budowlano-montażowej** w październiku br. wyniosła 1062,8 mln zł, tj. o 5,1% więcej niż przed miesiącem i o 28,8% więcej niż przed rokiem (w październiku ub. roku wartości produkcji budowlano-montażowej zwiększyła się o 11,1% w ujęciu miesięcznym oraz o 28,0% w skali roku).

Tablica 9. Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej
(w cenach bieżących)

Działy budownictwa	X 2018	I–X 2018	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
OGÓŁEM	128,8	137,9	100,0
Budowa budynków ^A	123,7	138,4	37,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	128,3	148,2	39,5
Roboty budowlane specjalistyczne	137,9	122,7	23,3

W ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa w październiku br. produkcja budowlano-montażowa stanowiła 41,2%, tj. o 1,2 p.proc. mniej niż przed miesiącem i o 9,2 p.proc. mniej niż przed rokiem. W generowaniu wartości produkcji budowlano-montażowej województwa wielkopolskiego w październiku br. największy udział miały przedsiębiorstwa, których podstawową działalnością jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (44,8% wartości produkcji).

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa zrealizowanej w przedsiębiorstwach od początku br. wyniosła 21981,6 mln zł, tj. o 56,3% więcej niż w okresie styczeń–październik ub. roku (wobec wzrostu o 5,5% przed rokiem).

Wydajność pracy w budownictwie w okresie dziesięciu miesięcy br. wyniosła 587,0 tys. zł na 1 zatrudnionego i w ciągu roku zwiększyła się o 53,5%, przy wzroście zatrudnienia w tej sekcji o 1,8% i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 9,6%.

Produkcja budowlano-montażowa, która w okresie styczeń–październik br. wyniosła 8482,4 mln zł, stanowiła 38,6% wartości sprzedaży sekcji budownictwo, tj. o 5,2 p.proc. mniej niż przed rokiem. Wartość produkcji budowlano-montażowej w ciągu roku wzrosła o 37,9% (przed rokiem o 13,7%). W okresie styczeń–październik br. w produkcji budowlano-montażowej dominowały przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (39,5% wartości produkcji) oraz budową budynków (37,1%).

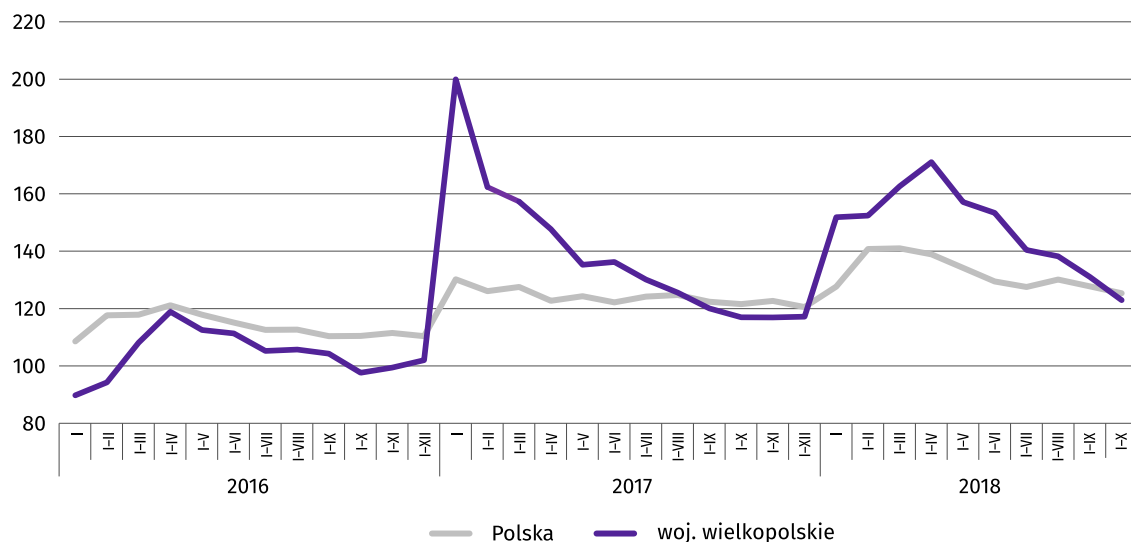
Budownictwo mieszkaniowe

W okresie styczeń–październik br. w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosła również liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Mniejsza była natomiast liczba rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych.

Według danych meldunkowych, w październiku br. w województwie wielkopolskim **oddano do użytkowania** 1880 nowych **mieszkań**, tj. o 19,4% więcej niż przed miesiącem, ale o 17,2% mniej niż przed rokiem. Większość mieszkań powstała w ramach dwóch dominujących na rynku mieszkaniowym form budownictwa, tj. na sprzedaż lub wynajem (1154 mieszkania) oraz indywidualnego² (703 mieszkania). Ponadto 20 mieszkań oddało do użytkowania budownictwo społeczne czynszowe, a 3 mieszkania – komunalne.

Wykres 13. Mieszkania oddane do użytkowania

(analogiczny okres roku 2015 = 100)

Według wstępnych danych, w ciągu dziesięciu miesięcy br. w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania łącznie 15604 mieszkania, tj. o 5,1% więcej niż w okresie styczeń–październik ub. roku. Deweloperzy wybudowali 9012 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 2,7% więcej niż przed rokiem), a inwestorzy indywidualni – 6248 mieszkań na własne potrzeby (o 6,0% więcej). W ramach tych dwóch form budownictwa od początku roku zrealizowano łącznie 97,8% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania. Pozostały odsetek stanowią mieszkania komunalne, spółdzielcze i społeczne czynszowe.

Tablica 10. Mieszkania oddane do użytkowania

Formy budownictwa	I–X 2018			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
OGÓŁEM	15604	100,0	105,1	95,6
Indywidualne	6248	40,0	106,0	141,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	9012	57,8	102,7	65,7
Spółdzielcze	105	0,7	4,2 razy	55,9
Komunalne	171	1,1	140,2	49,0
Społeczne czynszowe	68	0,4	283,3	48,4

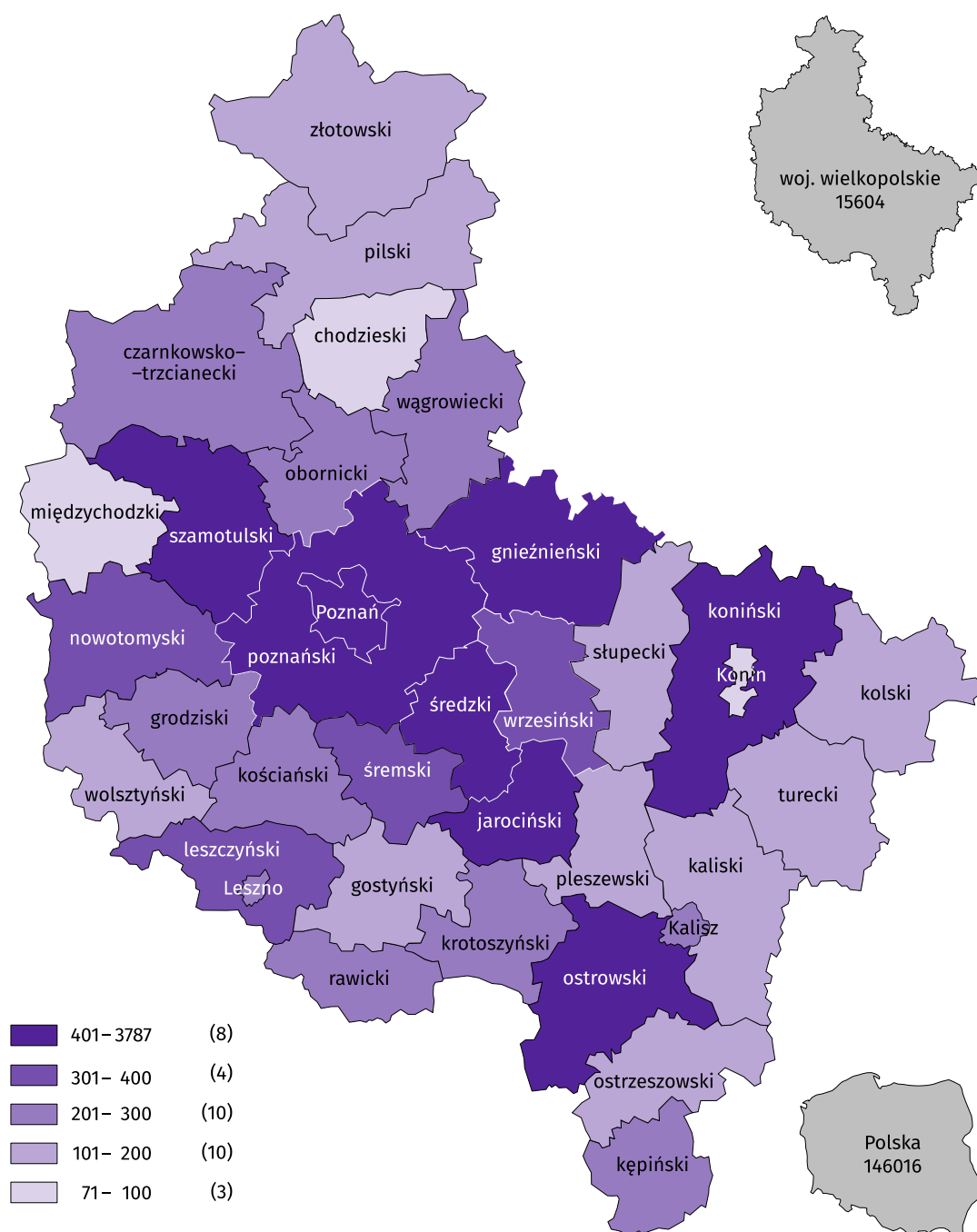
² Od stycznia 2018 r. dane dotyczące efektów budownictwa indywidualnego dotyczą wyłącznie mieszkań realizowanych na własne potrzeby inwestora. Mieszkania budowane przez osoby fizyczne z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (tj. w celu osiągnięcia zysku) są ujmowane w formie budownictwa „Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”.

Najwięcej nowych mieszkań w okresie styczeń–październik br. oddano do użytkowania w powiecie poznańskim (3787, czyli 24,3%) oraz w Poznaniu (3497, tj. 22,4%), a ponadto w powiatach: ostrowskim (550), gnieźnieńskim (525), średzkim (479) i jarocińskim (448). Najmniej mieszkań powstało w tym czasie w Koninie (71) i powiecie chodzieskim (85).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–październik br. wyniosła 95,6 m² (przed rokiem 94,3 m²). Mieszkania wybudowane przez inwestorów indywidualnych miały przeciętnie 141,1 m² (przed rokiem 140,9 m²), przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – 65,7 m² (przed rokiem 63,9 m²), spółdzielcze – 55,9 m² (przed rokiem 69,8 m²), komunalne – 49,0 m² (przed rokiem 46,9 m²), a społeczne czynszowe – 48,4 m² (przed rokiem 34,2 m²).

Największą przeciętną powierzchnię użytkową miały mieszkania oddane do użytkowania w powiatach: tureckim (138,9 m²), słupeckim (133,8 m²), kaliskim (132,9 m²), pleszewskim (131,1 m²) i kolskim (130,1 m²), gdzie dominowało budownictwo indywidualne. Najmniejsze były mieszkania przekazane do użytkowania w Poznaniu (62,9 m²) oraz w powiecie jarocińskim (72,3 m²), gdzie większość stanowiły mieszkania budowane na sprzedaż lub wynajem.

Wykres 14. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w okresie styczeń–październik 2018 r.

W październiku br. w województwie wielkopolskim **wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę**³ 3758 mieszkań, tj. o 65,3% więcej niż przed miesiącem i o 80,1% więcej niż przed rokiem. Pozwolenia te dotyczyły trzech form budownictwa: na sprzedaż lub wynajem (wydano je na budowę 2621 mieszkań), indywidualnego (na budowę 885 mieszkań) oraz komunalnego (na budowę 252 mieszkań).

Od początku roku wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 26015 mieszkań, tj. o 16,4% więcej niż w okresie styczeń-październik ub. roku. Większość dotyczyła budownictwa na sprzedaż lub wynajem (62,4%) oraz indywidualnego (33,4%).

Tablica 11. Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkań, których budowę rozpoczęto

Formy budownictwa	I-X 2018					
	mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	analogiczny okres roku poprzedniego = 100
OGÓŁEM	26015	100,0	116,4	19044	100,0	86,9
Indywidualne	8681	33,4	x	8075	42,4	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	16234	62,4	x	10589	55,6	x
Spółdzielcze	100	0,4	60,2	124	0,7	114,8
Komunalne	272	1,0	104,6	88	0,5	24,8
Spółeczne czynszowe	728	2,8	7,7 razy	155	0,8	287,0
Zakładowe	–	x	x	13	0,1	325,0

W październiku br. w województwie wielkopolskim **rozpoczęto budowę** 2088 mieszkań, tj. o 10,7% mniej niż we wrześniu br. i o 11,6% mniej niż przed rokiem. Najwięcej inwestycji mieszkaniowych rozpoczęli deweloperzy (1282 mieszkania na sprzedaż lub wynajem) oraz inwestorzy indywidualni (803 mieszkania na własne potrzeby). Ponadto budowę trzech mieszkań rozpoczęto w ramach budownictwa zakładowego.

Od początku roku rozpoczęto budowę łącznie 19044 mieszkań, tj. o 13,1% mniej niż w okresie styczeń-październik ub. roku. Budowę największej liczby mieszkań rozpoczęli w tym czasie deweloperzy (10589 mieszkań, tj. 55,6%) oraz inwestorzy indywidualni (8075 mieszkań, tj. 42,4%). W znacznie mniejszym zakresie inwestycje mieszkaniowe prowadziły pozostałe formy budownictwa.

Rynek wewnętrzny

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących rocznym) zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w województwie wielkopolskim w październiku br. zwiększyła się o 8,9% w stosunku do września br. i o 11,1% w odniesieniu do października ub. roku (przed rokiem odnotowano wzrost wartości sprzedaży o 6,6% w ujęciu miesięcznym oraz o 9,9% w stosunku rocznym). W porównaniu z październikiem ub. roku najbardziej zwiększyła się sprzedaż detaliczna mebli oraz sprzętu RTV i AGD (o 48,9%), tekstyliów, odzieży i obuwia (o 25,7%) oraz paliw (o 25,2%).

W porównaniu z okresem styczeń-październik ub. roku wartość sprzedaży detalicznej zwiększyła się o 10,3% (przed rokiem o 8,8%). Podobnie jak w październiku br., w całym okresie styczeń-październik największy wzrost dotyczył sprzedaży mebli oraz sprzętu RTV i AGD (o 48,0%), natomiast spadek sprzedaży zanotowano w przypadku prasy i książek (o 0,8%).

³ W związku ze zmianami metodologicznymi dotyczącymi form budownictwa „Indywidualne” i „Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”, dla liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym, a także mieszkań, których budowę rozpoczęto, w 2018 r. nie są prezentowane dynamiki w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku.

Tablica 12. Dynamika i struktura sprzedaży detalicznej
(w cenach bieżących)

Wyszczególnienie	X 2018	I-X 2018	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
OGÓŁEM^a	111,1	110,3	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	120,3	114,5	6,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	125,2	122,6	4,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	112,5	111,4	28,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	113,2	106,8	2,0
Tekstylia, odzież, obuwie	125,7	120,0	5,7
Mebble, RTV, AGD	148,9	148,0	2,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	102,8	99,2	2,8
Pozostałe	109,8	109,1	5,1

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa jednostek handlowych ogółem w województwie wielkopolskim w październiku br. (licząc w cenach bieżących) zwiększyła się o 8,0% w porównaniu z wrześniem br. i o 15,0% w relacji do października ub. roku (przed rokiem wzrost sprzedaży w ujęciu miesięcznym wyniósł 0,4%, a w stosunku rocznym – 20,9%). W przedsiębiorstwach handlu hurtowego wartość sprzedaży wzrosła o 1,7% w relacji do września br. i o 13,0% w skali roku (w październiku ub. roku obserwowano spadek sprzedaży w skali miesiąca – o 1,4% i jej wzrost w ujęciu rocznym – o 21,7%).

Wartość sprzedaży hurtowej jednostek handlowych zrealizowanej od początku br. była o 13,2% większa niż w okresie styczeń–październik ub. roku, w tym w przedsiębiorstwach handlu hurtowego zwiększyła się o 11,3% (przed rokiem wzrost wyniósł odpowiednio 15,1% i 15,0%).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

Badanie finansowe przedsiębiorstw niefinansowych za okres styczeń–wrzesień br. w województwie wielkopolskim objęło 1952 podmioty. Wyniki finansowe uzyskane przez te przedsiębiorstwa były nieco lepsze niż przed rokiem. Mniej korzystnie kształtowała się natomiast większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Zmniejszył się też udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw.

Przychody z całokształtu działalności rosły nieco wolniej niż koszty ich uzyskania (o 7,4% wobec 7,7% w przypadku kosztów), co spowodowało wzrost wskaźnika poziomu kosztów (o 0,2 p.proc.). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów były o 7,5% wyższe niż przed rokiem, a koszty tej działalności wzrosły o 7,6%. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w ciągu roku zwiększył się o 5,9%. Szybszy wzrost pozostałych przychodów operacyjnych (o 13,6% wobec 12,4% w przypadku kosztów ich uzyskania) wpłynął pozytywnie na wynik na pozostałej działalności operacyjnej, choć nadal był on ujemny. W konsekwencji spadku przychodów finansowych (o 14,4%), przy wzroście kosztów tych operacji (o 5,9%) pogorszył się natomiast wynik na operacjach finansowych.

Wynik finansowy brutto w okresie styczeń–wrzesień br. wyniósł 13812,5 mln zł, tj. o 2,2% więcej niż przed rokiem. Po odliczeniu podatku dochodowego (w kwocie 2085,5 mln zł) **wynik finansowy netto** ukształtował się na poziomie 11727,0 mln zł, tj. o 2,5% wyżej niż przed rokiem. Zysk netto w ciągu roku zwiększył się o 6,7%, podczas gdy strata netto wzrosła o 51,8%. Zysk netto wykazało 77,5% przedsiębiorstw (79,0% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). Przychody uzyskane przez te przedsiębiorstwa stanowiły 85,7% całkowitych przychodów z całokształtu działalności (wobec 82,6% przed rokiem). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 81,4% przedsiębiorstw (83,3% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 90,7% (wobec 88,1% przed rokiem).

Tablica 13. Przychody, koszty i wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Wyszczególnienie	I-IX 2017	I-IX 2018
	w mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	274014,9	294266,3
w tym przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	268811,5	289069,7
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	260500,4	280453,8
w tym koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	255011,9	274457,1
Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	13799,7	14612,5
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	-200,2	-192,9
Wynik na operacjach finansowych	-85,0	-607,1
Wynik finansowy brutto	13514,5	13812,5
Wynik finansowy netto	11446,4	11727,0
zysk netto	12516,0	13351,1
strata netto	1069,6	1624,2

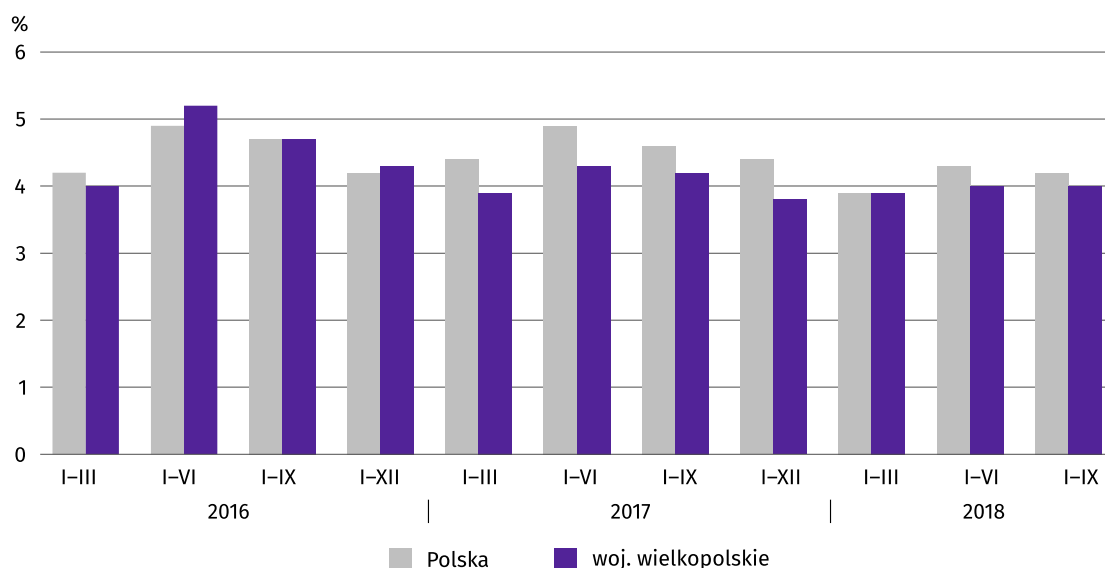
W przedsiębiorstwach objętych badaniem w okresie styczeń-wrzesień br. odnotowano pogorszenie większości podstawowych **wskaźników ekonomiczno-finansowych**. Dla ogółu podmiotów wskaźnik poziomu kosztów wzrósł z 95,1% przed rokiem do 95,3% w okresie styczeń-wrzesień br. Wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 5,1%, utrzymując się na ubiegłorocznym poziomie. O 0,2 p.proc. obniżyły się w ciągu roku wskaźniki rentowności obrotu; wskaźnik brutto spadł z 4,9% do 4,7%, a wskaźnik netto – z 4,2% do 4,0%.

Tablica 14. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe

Wyszczególnienie	I-IX 2017	I-IX 2018
	w %	
Wskaźnik poziomu kosztów	95,1	95,3
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,1	5,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,9	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,2	4,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	30,7	29,7
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	86,0	84,9

W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku wskaźniki pogorszyły się m.in. w sekcjach: górnictwo i wydobywanie, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna, a pomijając wskaźnik rentowności sprzedaży, również zakwaterowanie i gastronomia oraz pozostała działalność usługowa. Poprawę wskaźników odnotowano w budownictwie.

Wykres 15. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Biorąc pod uwagę wartość wskaźnika rentowności obrotu netto, w okresie styczeń-wrzesień br. najbardziej rentownymi rodzajami działalności były pozostała działalność usługowa (gdzie wskaźnik wyniósł 25,1%, pomimo spadku o 0,7 p.proc.) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (12,1%; spadek o 2,1 p.proc.).

W okresie styczeń-wrzesień br. zanotowano również pogorszenie płynności finansowej badanych przedsiębiorstw. Wskaźnik I stopnia w ciągu roku obniżył się z 30,7% do 29,7%, a wskaźnik II stopnia – z 86,0% do 84,9%. Spadek obu wskaźników wystąpił w sekcjach: górnictwo i wydobywanie, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz pozostała działalność usługowa. Poprawę płynności finansowej odnotowało wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz obsługa rynku nieruchomości.

Według stanu na koniec września br., **aktywa obrotowe** przedsiębiorstw objętych badaniem wyniosły 107389,8 mln zł, tj. o 8,6% więcej niż w przed rokiem. Wartość zapasów w ciągu roku zwiększyła się o 6,6%, ale ich udział w aktywach zmniejszył się o 0,6 p.proc. do 32,7%. Największą część aktywów stanowiły należności krótkoterminowe. W końcu września br. ich udział wynosił 41,3%, tj. o 0,3 p.proc. więcej niż przed rokiem. Wartość należności zwiększyła się w tym czasie o 9,6%. Udział inwestycji krótkoterminowych wyniósł 22,2% i w ciągu roku zmniejszył się o 0,6 p.proc. pomimo wzrostu wartości o 6,0%.

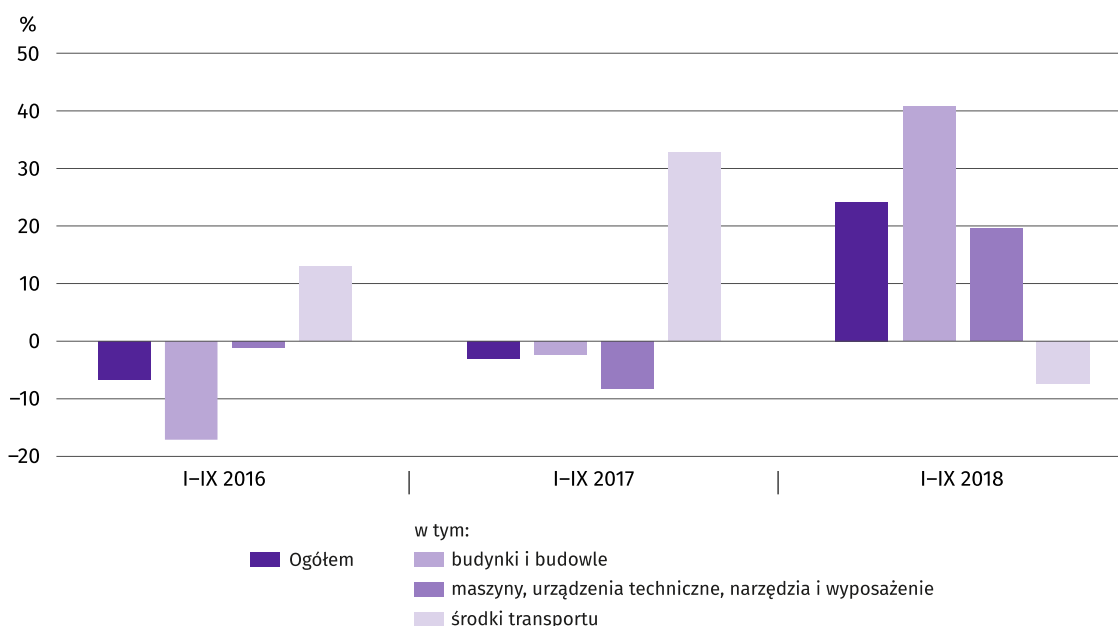
Według stanu na koniec września br., zobowiązania przedsiębiorstw niefinansowych wyniosły łącznie 122416,6 mln zł, przy czym zobowiązania długoterminowe w ciągu roku wzrosły o 8,9%, a krótkoterminowe zwiększyły się o 9,7%. W ogólnej kwocie zobowiązań krótkoterminowych 61,2% stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług (przed rokiem 61,8%). Relacja zobowiązań krótkoterminowych do należności krótkoterminowych wyniosła 181,1% (przed rokiem zobowiązania przewyższały należności o 80,9%).

Nakłady inwestycyjne

Przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego (objęte badaniem F01/I01) w okresie styczeń-wrzesień br. poniosły **nakłady inwestycyjne** w wysokości 9325,7 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 24,2% wyższe niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku w tej grupie podmiotów odnotowano spadek inwestycji o 3,0%). Na roboty budowlano-montażowe przypadało 1979,2 mln zł, co stanowiło 21,2% nakładów ogółem (przed rokiem 22,7%). Nakłady na budynki i budowle w ciągu roku zwiększyły się o 40,8%, a ich udział w ogólnej wartości inwestycji wyniósł 39,4% wobec 34,8% przed rokiem. Kwota przeznaczona na zakupy wzrosła o 15,2%, przy czym nakłady na maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i wyposażenie były wyższe o 19,6%, natomiast nakłady na środki transportu obniżyły się o 7,4%. Udział zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się z 65,0% w okresie styczeń-wrzesień ub. roku do 60,3% (w przypadku maszyn, urządzeń i narzędzi spadek wyniósł 2,1 p.proc. do 52,5%, a dla środków transportu – 2,7 p.proc. do 7,8%).

Wykres 16. Nakłady inwestycyjne

(ceny bieżące; wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Spośród sekcji o stosunkowo dużym udziale w kwocie nakładów inwestycyjnych największy wzrost wartości, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, zanotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 64,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 52,2%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 38,7%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 10,4%). Nieco mniej niż przed rokiem zainwestowały przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,9%).

W okresie styczeń-wrzesień br. najwięcej inwestowały przedsiębiorstwa z sekcji przetwórstwo przemysłowe (44,5% całkowitej kwoty nakładów wobec 50,0% przed rokiem), handel; naprawa pojazdów samochodowych (35,5% wobec 28,9%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (7,3% wobec 9,1%).

Na zakup używanych środków trwałych w okresie styczeń-wrzesień br. przedsiębiorstwa przeznaczyły łącznie 683,9 mln zł (o 16,3% więcej niż przed rokiem), z tego większość (59,2%) na zakup gruntów. Najwięcej takich inwestycji dokonano w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych (45,4% ogólnej kwoty nakładów na zakup używanych środków trwałych) oraz przetwórstwo przemysłowe (39,7%).

W okresie styczeń-wrzesień br. w województwie wielkopolskim rozpoczęto 13771 nowych zadań inwestycyjnych, tj. o 11,0% mniej niż przed rokiem. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych wyniosła 3504,1 mln zł i była o 5,6% mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku. Na modernizację istniejących środków trwałych przypadało 36,1% wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych (wobec 29,0% przed rokiem). Najwięcej inwestycji dotyczyło sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (11383 inwestycje, tj. 82,7% ogólnej liczby zadań, o wartości kosztorysowej stanowiącej 6,3% inwestycji nowo rozpoczynanych). Największą wartość kosztorysową miały natomiast inwestycje przedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (44,1% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczynanych w województwie) oraz przetwórstwo przemysłowe (33,4%), przy czym ich udział w ogólnej liczbie zadań wynosił odpowiednio 5,9% i 8,1%.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2017 r., B – 2018 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a w tys. osób	A 716,2	718,2	717,5	717,8	719,1	721,8	725,0	726,7	728,8	740,3	745,3	748,3
	B 760,3	763,6	764,5	764,8	764,0	765,7	767,6	768,3	768,0	770,8		
poprzedni miesiąc=100	A 102,5	100,3	99,9	100,0	100,2	100,4	100,4	100,2	100,3	101,6	100,7	100,4
	B 101,6	100,4	100,1	100,0	99,9	100,2	100,3	100,1	100,0	100,4		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A 105,0	105,2	104,8	104,8	104,9	104,8	105,3	105,2	105,2	106,6	107,0	107,1
	B 106,2	106,3	106,6	106,5	106,2	106,1	105,9	105,7	105,4	104,1		
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	A 81,7	81,5	77,6	72,3	69,0	65,8	65,3	64,6	63,2	59,6	58,9	58,9
	B 62,1	62,4	60,5	57,4	54,7	52,4	52,3	52,3	51,2	50,1		
Stopa bezrobocia ^b (stan w końcu okresu) w %	A 5,1	5,1	4,9	4,5	4,3	4,1	4,1	4,1	4,0	3,8	3,7	3,7
	B 3,8	3,9	3,7	3,5	3,4	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1		
Oferty pracy (w ciągu miesiąca)	A 9602	9124	12617	9952	11581	11619	10473	11338	11632	10748	9340	6120
	B 9491	8298	9704	9096	8702	9651	10101	8606	9566	8955		
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A 11	12	9	9	7	7	8	7	7	7	7	14
	B 9	9	9	8	7	7	6	7	7	7		
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	A 3907,43	3952,24	4118,25	4221,77	4093,32	4047,86	4157,08	4083,29	4116,11	4213,27	4214,59	4417,39
	B 4228,33	4229,64	4387,32	4506,49	4394,21	4379,77	4420,41	4376,84	4384,00	4477,73		
poprzedni miesiąc=100	A 95,4	101,1	104,2	102,5	97,0	98,9	102,7	98,2	100,8	102,4	100,0	104,8
	B 95,7	100,0	103,7	102,7	97,5	99,7	100,9	99,0	100,2	102,1		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A 105,2	105,4	106,4	104,9	106,6	105,1	106,0	106,4	106,3	108,2	107,5	107,8
	B 108,2	107,0	106,5	106,7	107,4	108,2	106,3	107,2	106,5	106,3		
Wskaźnik cen:												
towarów i usług konsumpcyjnych ^c :												
analogiczny okres poprzedniego roku=100	A .	.	102,4	.	.	102,0	.	.	102,1	.	.	102,6
	B .	.	101,6	.	.	101,9	.	.	102,2	.		
skupu ziarna zbóż:												
poprzedni miesiąc=100	A 102,7	101,6	102,9	99,2	104,1	100,9	95,7	89,3	103,4	100,7	102,8	100,8
	B 100,5	99,1	100,9	100,0	100,5	101,4	95,7	112,5	108,3	101,9		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A 99,0	103,6	108,4	109,5	112,3	112,2	113,3	103,6	103,2	104,7	106,3	103,0
	B 100,9	98,4	96,5	97,3	93,9	94,4	94,4	119,0	124,7	126,2		
skupu żywca rzeźnego wołowego:												
poprzedni miesiąc=100	A 100,9	96,8	100,3	101,9	99,1	99,2	99,8	103,5	96,6	105,5	99,0	103,0
	B 98,3	101,1	104,3	96,0	100,8	98,1	98,2	102,5	99,3	101,2		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A 103,7	102,5	120,2	105,7	102,5	100,3	103,4	106,0	101,3	109,2	106,1	105,4
	B 102,7	107,3	111,6	105,1	106,8	105,6	103,9	102,9	105,7	101,5		
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:												
poprzedni miesiąc=100	A 97,5	98,2	104,1	107,1	102,5	102,3	96,2	100,2	97,1	91,2	95,8	98,4
	B 93,7	104,4	104,7	97,2	99,4	104,5	100,5	103,9	96,2	94,7		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A 122,7	117,1	117,9	130,3	121,9	113,5	101,4	101,7	99,2	94,6	92,8	90,1
	B 86,6	92,1	92,5	84,0	81,4	83,2	86,8	90,0	89,2	92,7		

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. ^c W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2017 r., B – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego	A	8,0	7,9	8,0	8,2	8,5	8,7	8,1	9,0	8,8	8,2	7,3	6,6
do cen targowiskowych 1 kg żyta	B	6,4	6,6	7,2	6,8	6,8	7,3	7,1	6,9	6,3	6,0		
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach statych):													
poprzedni miesiąc=100	A	97,8	100,4	115,0	85,7	106,3	103,1	90,2	110,8	106,7	100,7	105,4	87,5
	B	98,7	97,1	114,7	90,2	101,8	106,0	90,6	108,0	101,0*	113,4		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A	108,0	102,8	112,8	96,2	111,8	107,1	106,1	109,9	106,7	108,1	114,3	104,8
	B	105,8	102,4	102,1	107,6	103,0	105,9	106,4	103,7	98,2*	110,6		
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc=100	A	41,0	80,6	166,9	101,5	110,9	115,4	91,5	118,9	103,2	111,1	93,7	144,7
	B	48,1	108,5	126,4	95,5	102,5	140,4	86,3	113,5	101,8	105,1		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A	126,2	73,4	94,3	104,5	112,0	112,4	114,2	121,3	111,1	128,0	128,6	121,2
	B	142,1	191,2	144,9	136,4	126,0	153,3	144,5	138,0	136,1	128,8		
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	1851	3148	4431	5552	6768	8273	9923	11031	12573	14844	16476	18859
	B	1405	2955	4581	6431	7866	9319	10713	12149	13724	15604		
analogiczny okres poprzedniego roku=100	A	223,3	172,5	145,7	124,3	120,3	122,5	123,7	118,8	115,2	119,9	117,6	114,9
	B	75,9	93,9	103,4	115,8	116,2	112,6	108,0	110,1	109,2	105,1		
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc=100	A	78,9	98,9	115,2	100,8	97,6	99,5	102,5	101,2	97,9	106,6	96,7	119,2
	B	78,6	99,8	123,7	87,2	104,7	101,5	98,6	102,8	97,3	108,9		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	A	110,8	107,4	107,7	111,3	110,2	108,8	109,0	110,8	110,5	109,9	110,0	109,8
	B	109,3	110,3	118,5	102,5	109,9	112,0	107,8	109,5	108,8	111,1		
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c													
brutto ^d w %	A	.	.	4,7	.	.	5,0	.	.	4,9	.	.	4,5
	B	.	.	4,7	.	.	4,8	.	.	4,7	.		
netto ^e w %	A	.	.	3,9	.	.	4,3	.	.	4,2	.	.	3,8
	B	.	.	3,9	.	.	4,0	.	.	4,0	.		
Nakłady inwestycyjne ^c (ceny bieżące) w tys. zł	A	.	.	1975923	.	.	4442915	.	.	7510080	.	.	12744884
	B	.	.	2464974	.	.	5644975	.	.	9325733	.		
analogiczny okres poprzedniego roku =100	A	.	.	95,3	.	.	91,2	.	.	97,0	.	.	108,0
	B	.	.	124,8	.	.	127,1	.	.	124,2	.		
Podmioty gospodarki narodowej ^f (stan w końcu okresu)	A	414380	414468	415660	416735	417595	418805	419290	420161	420778	421257	421716	422094
	B	421616	422307	423131	424116	426230	427904	420302	422516	424467	426606		
w tym spółki handlowe	A	49615	49872	50227	50557	50825	51084	51374	51637	51945	52297	52593	53014
	B	53375	53670	53882	54153	54338	54545	47788	48080	48298	48594		
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	7393	7412	7433	7459	7493	7523	7559	7574	7600	7627	7658	7687
	B	7699	7716	7732	7734	7745	7742	5823	5857	5872	5888		

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9. c W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco. d Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. e Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. f W rejestrze REGON, bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W lipcu 2018 r. wystąpił spadek liczby podmiotów na skutek wykreślenia z rejestru REGON podmiotów, które pozostawały wpisane do rejestru w oparciu o wpisy dokonane w rejestrach sądowych. Podmioty podlegające obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego zgodnie z przepisami ustawy o KRS, które były wpisane do rejestru sądowego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie tej ustawy i które do dnia 31 XII 2015 r. nie złożyły wniosku o wpis do rejestru (KRS), uznaje się za wykreślone z rejestru z dniem 1 I 2016 r. * Dane zmienione w stosunku do publikowanych wcześniej.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny w Poznaniu

ul. Wojska Polskiego 27/29

60-624 Poznań

Kontakt:

tel: 61 27 98 200

faks: 61 27 98 100

e-mail: SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl

poznan.stat.gov.pl

@Poznan_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w październiku 2018 r.](#)

[Biuletyn Statystyczny Nr 10/2018](#)

[Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego \(II kwartał 2018\)](#)

[Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw Nr 2/2018](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy](#)

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Sektor przedsiębiorstw](#)

[Przeciętne zatrudnienie](#)

[Bezrobotni zarejestrowani](#)

[Długotrwale bezrobotni](#)

[Stopa bezrobocia rejestrowanego](#)

[Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto](#)

[Cena detaliczna](#)

[Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych](#)

[Skup produktów rolnych](#)

[Ceny skupu](#)

[Ceny targowiskowe](#)

[Produkcja sprzedana przemysłu](#)

[Produkcja budowlano-montażowa](#)

[Mieszkania oddane do użytkowania](#)

[Mieszkania, na które wydano pozwolenia](#)

[Mieszkania, których budowę rozpoczęto](#)

[Sprzedaż detaliczna](#)

[Sprzedaż hurtowa](#)

[Wyniki finansowe przedsiębiorstw](#)